

2 - Prijava kaznivega dejanja in moje pravice med preiskovanjem kaznivega dejanja ali med sojenjem

Kako lahko prijavim kaznivo dejanje?

Če ste žrtev kaznivega dejanja, lahko to prijavite državnemu tožilcu ali policiji z vložitvijo prijave kaznivega dejanja (*énklisi* ali *mínysi*). (Strogo rečeno, *énklisi* je prijava kaznivega dejanja, ki jo vloži žrtev sama. V nekaterih primerih se kazenski postopek začne le, če je vložena taka prijava (na primer pri kaznivih dejanjih zoper čast in ugled osebe). *Mínysi* je prijava kaznivega dejanja, ki jo vloži oseba, ki ni žrtev, in sicer v primeru kaznivih dejanj, ki jih organi lahko preganjajo na svojo pobudo ne glede na to, ali žrtev vloži prijavo ali ne. V praksi pa se izraz *mínysi* uporablja za obe vrsti prijav. Ob prijavi kaznivega dejanja ne glede na vrsto prijave, ki je vložena pri državnem tožilstvu, se tej dodeli edinstvena številka vpisa v register prijav, ki se imenuje *arithmós vivlíou minýseon* – izraz, ki vsebuje izraz *minýsi*).

Lahko tudi prosite drugo osebo, da v vašem imenu prijavi kaznivo dejanje. V takem primeru morate podpisati pisno izjavo (*dílosi* ali *exousiodótisi*), v kateri navedete osebo, ki bo v vašem imenu vložila prijavo. Taka izjava nima predpisane oblike, treba pa jo je podpisati pred uradnikom organa osrednje ali lokalne uprave ali pred odvetnikom (lahko tudi pred svojim odvetnikom, če ga že imate), ki overi vaš podpis. Oseba, ki v vašem imenu prijavi kaznivo dejanje, je lahko odvetnik ali druga oseba, ki ji zaupate. Če je zadeva taka, da mora kaznivo dejanje prijaviti žrtev, ta pa je mrtva, se pravica do vložitve prijave prenese na njenega preživelega zakonca in otroke ali na njene starše (člen 118(4) zakonika o kazenskem postopku (*Kódikas Poinikís Dikonómias*)). Če je žrtev umrla zaradi kaznivega dejanja, se lahko navedene osebe tudi v svojem imenu pridružijo kazenskemu postopku kot civilne stranke, ki zahtevajo odškodnino za bolečine in trpljenje, ki jim je bilo povzročeno.

Kaznivo dejanje lahko prijavite ustno ali pisno. Če se ga odločite prijaviti ustno, uradnik, ki sprejme vašo prijavo, to zapiše.

Za vložitev prijave morate plačati takso; njen znesek se redno prilagaja na podlagi skupne odločbe ministra za finance in ministra za pravosodje, preglednost in človekove pravice. V izjemnih primerih se vam lahko dovoli plačilo takse po vložitvi prijave, vsekakor pa morate to storiti v treh dneh. Če takse ne plačate, se vaša prijava zavrže kot nesprejemljiva. Če ste upravičeni do pravne pomoči, ste takse oproščeni. Oproščeni ste je tudi, če ste žrtev kaznivega dejanja zoper spolno svobodo ali finančnega izkoriščanja spolnega življenja, nasilja v družini ali diskriminacije na podlagi rase (člena 81A in 361B kazenskega zakonika (*Poinikós Kódikas*)) ali če je bilo kršeno enako obravnavanje (člen 46(2) zakonika o kazenskem postopku).

V primeru kaznivih dejanj, ki se lahko preganjajo na pobudo organov ne glede na to, ali je žrtev to zahtevala, ni roka za prijavo kaznivega dejanja, razen pri srednje hudih kaznivih dejanjih (*plimmelímata*), ki zastarajo po petih letih. V nekaterih primerih se lahko kaznivo dejanje preganja le, če vi kot žrtev, ki vas je kaznivo dejanje prizadelo, zahtevate uvedbo kazenskega postopka. V takih primerih morate prijavo kaznivega dejanja (*énklisi*) vložiti v treh mesecih od dneva, ko ste izvedeli za kaznivo dejanje in identiteto storilca (če veste, kdo je storilec).

Za prijavo standardna oblika ni določena.

Prijava mora vsebovati naslednje informacije:

- popolne podatke o vaši identiteti;
- podatke o storilcu in njegove kontaktne podatke, če jih poznate;
- podroben opis dejanskega stanja;
- vse listinske dokaze, ki so na voljo v podporo vaši prijavi;
- vse priče, katerih zaslišanje predlagate;

- podatke o vašem odvetniku, če ste ga imenovali.

Če ne razumete ali govorite grško, lahko kaznivo dejanje prijavite v jeziku, ki ga razumete, ali pa prejmete ustrezno jezikovno pomoč, ki je vedno odvisna od pogojev, določenih v zakoniku o kazenskem postopku ali drugih posebnih kazenskih zakonih. Zahtevate lahko brezplačen prevod listin (*člen 58 zakona št. 4478/2017 o pravicah žrtev ob vložitvi prijave (člen 5 Direktive 2012/29/EU)*).

Kako lahko ugotovim, v kateri fazi je moja zadeva?

Ob vložitvi prijave kaznivega dejanja se ji dodeli edinstvena vpisna številka. Z njo lahko spremljate stanje svoje zadeve, tako da preverite register, ki ga vodi tožilstvo, ali se obrnete na pristojni urad za prijave. Zahtevate in dobite lahko tudi potrdilo o stanju zadeve (*pistopoiitikó poreíās*), v katerem se navede trenutna faza postopka.

Če je za vašo zadevo pristojno prvostopenjsko sodišče v Atenah (*Protodikeío Athinón*), lahko od takrat, ko pride zadeva pred sodišče, vaš odvetnik spremlja njeno stanje na [spletišču atenske odvetniške zbornice](#) (*Dikigorikós Sýllogos Athinón*). Ta možnost žrtvam samim ni na voljo, saj so potrebne poverilnice.

Ali sem upravičen do pravne pomoči (med preiskavo ali sojenjem)? Pod katerimi pogoji?

Med sojenjem imate lahko odvetnika, vendar morate za njegove storitve plačati.

Če letni prihodek vaše družine ne presega dveh tretjin letnega minimalnega osebnega prihodka, kot je opredeljen v splošni nacionalni kolektivni pogodbi, se vam brezplačno zagotovi odvetnik, ki pripravi in vloži prijavo kaznivega dejanja ter vas kot civilno stranko zastopa v vseh fazah postopka, če ste žrtev enega od naslednjih kaznivih dejanj: mučenja ali drugega kaznivega dejanja zoper človekovo dostojanstvo (člen 137(A) in (B) kazenskega zakonika); diskriminacije ali neenake obravnave, kaznivega dejanja zoper življenje, osebno svobodo ali spolno svobodo; finančnega izkoriščanja spolnega življenja; kaznivega dejanja zoper premoženje ali premoženjske pravice; telesne poškodbe ali kaznivega dejanja, povezanega z zakonsko zvezo ali družino. Kaznivo dejanje mora biti hudo (*kakoúrgima*) ali srednje hudo (*plimmélima*) in spadati v pristojnost senata treh sodnikov prvostopenjskega sodišča (*trimeloús plimmeleiodikeío*), zanj pa mora biti zagrožena najmanj šestmesečna zaporna kazen (zakon št. 3226/2004 (vladni uradni list, serija I, št. 24, 4.2.2004), kakor je bil spremenjen in nadomeščen z zakonom št. 4274/2014 in št. 4689/2020). Vašo prošnjo za pravno pomoč v kazenski zadevi presoja predsedujoči sodnik pri sodišču, kjer teče postopek ali pri katerem se vloži pritožba.

Vaš odvetnik vam pomaga pripraviti in vložiti listine, ki so potrebne, da se postopku pridružite kot civilna stranka, ter vam pomaga ves čas postopka.

Ali se lahko pritožim, če je moja zadeva zaključena še pred začetkom sodnega postopka?

Če tožilec pri prvostopenjskem sodišču (*eisangeléas plimmeleiodikón*) izda odločbo, s katero vašo prijavo zavrne, ker je brez pravne podlage, očitno vsebinsko neutemeljena ali ker je sodišče ne more obravnavati, lahko tako odločbo izpodbijate pred pristojnim tožilcem pri pritožbenem sodišču (*eisangeléas efetón*) (člena 47 in 48 zakonika o kazenskem postopku) v treh mesecih od izdaje take odločbe; navedenega roka ni mogoče podaljšati. Za izpodbijanje odločbe se plača taksa, ki se povrne, če tožilec izpodbijanju ugodí.

Ali sem lahko vključen v sodni postopek?

V sodnem postopku lahko sodelujete le, če kot civilna stranka (*politikó enágon*) od sodišča zahtevate, da vam prisodi odškodnino za izgubo, moralno škodo ali bolečino in trpljenje. Kazenskemu postopku se lahko pridružite kot civilna stranka, če osebno ali prek odvetnika, ki ima za to splošno ali posebno pooblastilo, vložite vlogo pri pristojnem državnem tožilcu, bodisi v svoji prijavi kaznivega dejanja bodisi v ločeni listini, in sicer še pred koncem predhodne preiskave (člen 308 zakonika o kazenskem postopku). Vaš civilni zahtevek se vnese v poročilo, ki se mu priloži pooblastilo odvetniku (člen 83 zakonika o kazenskem postopku). Če v prijavi kaznivega dejanja niste zahtevali pridružitve postopku kot civilna stranka, lahko to še vedno storite pred kazenskim sodiščem (člen 82 zakonika o kazenskem postopku), preden sodišče začne presojo dokazov.

Vaša vloga za pridružitve postopku kot civilna stranka se zavrže kot nesprejemljiva, če ne zajema kratkega opisa zadeve, utemeljitve zahtevka in imenovanja zastopnika na območju krajevne pristojnosti sodišča, če tam nimate stalnega prebivališča. Navedeni zastopnik je upravičen do sprejemanja vseh listin ali obvestil, ki se naslovijo na vas kot civilno stranko (člen 84 zakonika o kazenskem postopku). Če želite kot civilna stranka sodelovati pred kazenskim sodiščem, morate imenovati pooblaščenega odvetnika in v korist države plačati pavšalno takso, ki zajema celoten postopek do izdaje sodbe, zoper katero ni več mogoča pritožba. Znesek takse se redno prilagaja na podlagi skupne odločbe ministra za gospodarske zadeve in finance ter ministra za pravosodje.

Kot civilna stranka ste stranka v postopku in imate več pravic. Udeležujete se lahko vseh narokov pred sodiščem, tudi če so zaprti za javnost, in imate dostop do vseh dokumentov v zadevi. Pred sodiščem lahko predstavite svoje zahteve, vlagate pripombe po zaslišanju prič ter vlagate predloge ali pojasnila o vseh pričanjih ali predstavljenih dokazih (člen 358 zakonika o kazenskem postopku). Prek svojega odvetnika lahko postavljate vprašanja storilcu, pričam in drugim udeležencem (na primer tehničnim strokovnjakom, imenovanim v zadevi). Pozvani boste k pričanju kot priča (vendar ne pod prisego), lahko pa tudi predlagate priče, če o tem sodišče pravočasno obvestite. Lahko zahtevate preložitve naroka ali zamenjavo sodnika.

V vsakem primeru vas lahko sodišče kot žrtev pozove k pričanju kot pričo. V takem primeru se morate zglasiti na sodišču. Med pričanjem kot priča boste imeli priložnost sodišču pojasniti dejstva o kaznivem dejanju. Sodnik vam lahko postavi tudi dodatna vprašanja.

Kakšna je moja uradna vloga v sodnem postopku? Na primer, ali sem lahko oziroma ali lahko izberem, da sem: žrtev, priča, civilna stranka ali zasebni tožilec? Kakšne so moje pravice in obveznosti v tej vlogi?

Lahko izberete, da se kazenskemu postopku pridružite kot civilna stranka, s čimer postanete stranka v celotnem postopku in dobite precej procesnih pravic, lahko pa le pričate kot ključna priča, kadar kazenski postopek poteka zlasti zaradi kaznivega dejanja, storjenega proti vam. V grškem sodnem sistemu institut zasebnega pregona ne obstaja.

Ali lahko med sojenjem podam izjavo ali predlagam dokaze? Pod katerimi pogoji?

Lahko predložite listine, ki se preberejo pred sodiščem (člen 364 zakonika o kazenskem postopku) in vključijo v spis zadeve, lahko pa tudi pozovete priče in o tem ustrezno obvestite sodišče (člen 326(2-1) zakonika o kazenskem postopku).

Katere informacije bom prejel med sojenjem?

Ves čas postopka se lahko udeležujete javnih narokov, izvajanja dokazov, zagovora obrambe, nagovorov odvetnikov in izreka sodbe.

Ali bom lahko imel dostop do sodnih spisov?

Kot civilna stranka imate dostop do vsebine spisa zadeve in lahko prejmete kopijo sodbe sodišča.

■ Zadnja posodobitev: 12/06/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.